

Avveckling av anhörigkonsulent

Med anledning av att sektorn under 2019 har stora ekonomiska utmaningar behöver vi se över alla våra verksamheter för att se om vi kan minska på våra kostnader. Frågan om anhörigkonsulentens framtid blir aktuell utifrån att den person som innehaft tjänsten nu har sagt upp sig och lämnat sin tjänst. Anhörigkonsulenten har haft en tjänstgöringsgrad på 50%.

5 Kap 10§ Socialtjänstlagen

Enligt socialtjänstlagen 5 Kap 10 § ska Socialnämnden erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. *Lag (2009:549)*.

Detta var en skärpning från lagens tidigare lydelse som var att socialnämnden bör genom stöd och avlösning underlätta för dem som vårdar närstående som är långvarigt sjuka eller äldre eller som har funktionshinder.

Arbetet med stöd till anhöriga ska omfatta socialtjänstens alla verksamheter. Syftet är att minska de anhörigas psykiska och fysiska belastning. För en del personer handlar det om att få hjälp med insatser som den närstående behöver, för andra handlar det om att de själva behöver få information eller utbildning av kommunen.(Socialstyrelsen).

Bakgrund

2009, Samma år som den nya lydelsen i lagen trädde i kraft, påbörjades ett projekt i Robertsfors kommun som syftade till att utveckla stödet till anhöriga som vårdar och hjälper närstående.

Projektets mål var:

Att 80% av anhörigvårdarna ska känna att det stöd de får är anpassat till individen och den aktuella livssituationen.

Antalet nya anhörigkontakter med anhörigkonsulenten ska öva över tid.

Ett fungerande anhörigcenter i Robertsfors kommun ska starta under projektiden.

En målsättning med projektet var att anhörigkonsulentent ska finnas och vara varaktig över tid.

Vilka avtal och överenskommelser har vi som berör anhörigkonsulent?

Rutin och riktlinjer för uppföljningar, vård och rehabilitering vid stroke.

I denna rutin framgår att anhörigkonsulent underrättas i samband med att Distriktsköterska planerar det första hembesöket.

Vidare framgår av checklista för denna rutin att information om det finns möjlighet att ta kontakt med kommunens anhörigkonsulent.

Hälsocentralens riktlinje vid demenssjukdom.

I denna riktlinje deltar anhörigkonsulent i utredningen som genomförs av primärvården. Anhörigkonsulent genomför anhörigintervjun som är en del av utredningen. I riktlinjen står det att anhörigkonsulent eller arbetsterapeut genomför intervjun av anhöriga. Detta syftar dels till att ta reda på hur den anhörige uppfattar situationen för den närstående. Dels för att ta reda på vilket hjälp och stöd den anhörige anser sig ha behov av.

Anhörigkonsulentens uppdrag.

Tio år har nu gått sedan projektet för att utveckla stödet till anhöriga inleddes. Anhörigkonsulentens uppdrag består i dagsläget av:

Besöks och väntjänst

Kommunen samverkar med frivilliga och frivilligorganisationer i samarbetsrådets för besöks och väntjänst. Kommunens representant är anhörigkonsulenten. Samarbetsrådets syfte vid bildandet var att i samverkan bedriva besöks och väntjänst bland ensamma och isolerade och för att skapa gemenskap och ökad livskvalitet för äldre och anhörige. Inom ramen för detta finns även en träffpunkt "tisdagskaffet". Besöks och väntjänst är inte en verksamhet som i huvudsak riktar sig mot anhöriga. Anhöriga inkluderas dock i denna verksamhet.

Anhörigkonsulenten är sammankallande till samarbetsrådet vilket sker två ggr per år.

Anhörigkonsulenten rekryterar och utbildar nya frivilliga.

Anhörigkonsulenten informerar och sprider kunskap om verksamheten utåt.

Anhörigkonsulenten är delaktig i att planera tisdagskaffet vid ett uppstartsöte med arrangörerna inför varje termin.

Arvoderade anhörigvårdare

Efter beslut om arvoderat anhörigvård, som fattas av biståndsbedömaren, så verkställer anhörigkonsulent dessa beslut genom att:

Lönesätter och skriver avtal med anhörigvårdaren. Informerar om anställningsförhållandet, vad som ingår i uppdraget mm.

Gör en genomförandeplan

Attesterar lönerapporter

Informerar utåt att möjligheten med arvoderat anhörigvård finns.

Avgiftsfri avlösning

För att förebygga att den anhörige själv blir fysiskt och psykiskt utsliten finns möjlighet att beviljas kostnadsfri avlösning. Kostnadsfri avlösning kan beviljas upp till 12 tim per månad och utformas utifrån särskilda riktlinjer.

Anhörigkonsulent beviljar kostnadsfri avlösning och meddelar beslutet till hemtjänsten som verkställer avlösningen. Det sker ingen biståndsprövning inför detta beslut. Om behov av mer avlösarservice uppstår fattas beslut av biståndshandläggare efter utredning. Anhörigkonsulenten följer upp den kostnadsfria avlösningen genom avstämning med hemtjänsten.

Anhörlarm

Anhöriga har möjlighet att låna larm som de själva får ansvara för vad gäller hur de ska användas. Dessa larm lämnas ut av anhörigkonsulent som skriver ett låneavtal med den anhörige. Inget biståndsbeslut krävs för detta.

Anhörigrupper.

Kommunen erbjuder anhörigrupper som leds av utbildade cirkelledare. Till detta avsätts ca 0,1 årsarbetare. Anhörigkonsulenten rekryterar deltagare till dessa anhörigrupper.

Anhörigsamtal

Möjlighet finns att ta direkt kontakt med anhörigkonsulenten för att som anhörig få råd och stöd.

Demensutredningar

I samverkan med Hälsocentralen så är Anhörigkonsulenten delaktig i de demensutredningar som hälsocentralen gör. Konsulentens del består i att hålla i anhörigintervjun som blir en del av underlaget till utredningen.

Alternativa lösningar/konsekvenser

Många av de uppdrag som ligger på anhängkonsulenten kan läggas på andra funktioner och vissa av dem är uppgifter som kanske inte bör ha legat på en anhängkonsulent från början.

Besöks och väntjänst

Är en frivilligverksamhet som i huvudsak inte riktar sig till anhöriga, utan de vänder sig till äldre i allmänhet för att bryta isolering och skapa gemenskap och livskvalitet. Anhängkonsulentens roll tas här över av medarbetare på dagverksamheten "Måsen". Medarbetare på Måsen har möjlighet att nå ut till målgruppen och denna förändring bör kunna ske utan att kvaliteten i detta avseende blir lidande.

Arvoderade anhängvårdare

Alla uppgifter som anhängkonsulenten har avseende anhängvårdare bör med fördel kunna tas över av hemtjänstchefer. Lönesättning, skriver avtal, gör genomförandeplan, attestera lönerapporter mm. Detta är i huvudsak ett arbetsgivaruppdrag. Denna förändring bör kunna genomföras utan att kvaliteten i anhängvården försämras.

Avgiftsfri avlösning

Beslut om avlösning fattas i vanliga fall av biståndsbedömaren. För att förenkla och för att nå ut i större utsträckning har detta vidaredelegerats till anhängkonsulent. Verkställigheten görs därefter av hemtjänst. Beslut om avgiftsfri avlösarservice kan med fördel förläggas till biståndsbedömaren som ger uppdraget till hemtjänsten. Här finns en risk att vi inte når ut till medborgarna med information om denna möjlighet i samma utsträckning som anhängkonsulenten gör. Detta måste då mötas med tydliga informationsåtgärder.

Anhöriglarm

Beslut om utlåning av anhöriglarm kan med fördel förläggas till biståndsbedömaren som ger uppdraget till verksamhetstekniker att lämna ut och skriva avtal om larmen. Detta bedöms inte medföra några försämringar i kvaliteten.

Anhörigrupper

Rekrytering till anhörigrupper bör kunna ske genom att biståndsbedömaren och personalen lämnar ut information. Cirkelledarna bör ta emot anmälningarna och sätta ihop grupper då underlag finns. Cirkelledarna organiseras under hemtjänstcheferna. Detta bedöms inte medföra några försämringar i kvaliteten.

Anhörigsamtal

Stödjande samtal till anhöriga ges i verksamheter där man kommer i kontakt med anhöriga. Anhörigsamtal i den form det erbjuds idag upphör.

Demensutredningar

Överenskommelsen med hälsocentralen i detta avseende sägs upp. Det är hälsocentralens uppdrag att genomföra demensutredningarna i sin helhet. Ett viktigt syfte med att anhängkonsulenten deltar i dessa är att nå ut till de anhöriga, att skapa kontakt och erbjuda stöd. Denna möjlighet försämras i och med tjänstens upphörande.

Risk och konsekvensanalys

Separat bilaga.

Socialchefens förslag till beslut

Att anhängkonsulent avvecklas.

Jhonas Nilsson

Socialchef